

**SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI TANÁCS GYÓGYSZERTÁR
VÁLLALAT NYÍREGYHÁZA TÖRTÉNETE**

1950–1990

Készítette Hubayné Iványi Katalin

2018.

SZABOLCS - SZATMÁR MEGYE GYÓGYSZERÉSZETÉNEK FEJLŐDÉSE

Magyarországon a gyógyszerészet a XIX. század folyamán indult gyors fejlődésnek.

Szabolcs Vármegyében, s egyben Nyíregyházán a legrégebbi gyógyszertár az „Arany Sas” reáljogú patika volt. Alapításának évétől 1648-tól az államosításig, azaz 1950-ig mintegy 302 éven át folyamatosan működött a mai Dózsa György utca 1. szám alatti Korona épületében. Helyét emléktábla őrzi. Az emléktáblát 1976-ban a Felső Tiszavidéki Intéző Bizottság helyezte el a következő szöveggel: *„E helyen állt 302 éven át az 1648-ban alapított „Arany Sas” patika, amely megyénk első, Magyarországon időrendben harmadik nyilvános gyógyszertára volt. 72 évig vezette ezt a híres Szopkó Család, melyről Krúdy is megemlékezett.”*

A második gyógyszertár a „Magyar Koronához” címzett nyíregyházi gyógyszertár a belvárosban a Luther utca 1. számú házban volt, és 1834-ben létesült. Ez a gyógyszertár a II. világháborúban megsemmisült. Ma ABC áruház van a helyén, melynek falán emléktábla jelzi, hogy ott egykoron gyógyszertár működött.

1867-ben létesült Nyíregyháza harmadik gyógyszertára a „Korányi” patika a régi Bessenyei tér 14. számú házban. Jelenleg Lottózó üzemel a helyén, s a teret is átnevezték Rákóczi utca névre. A negyedik patika a Hatzel tér 1. szám alatt 1893-ban nyílt meg, elnyert jog alapján és ma is változatlanul szolgálja a betegeket.

Ahogy fejlődött a város, nőtt a lakosainak száma, szükségessé vált újabb, és újabb gyógyszertárak létesítésére. Így 1902-ben megnyílt az ötödik, 1907-ben pedig a hatodik gyógyszertár. 1944 évben már 9 működő gyógyszertára volt Nyíregyházának.

Nemcsak Nyíregyházán, hanem a megyében is sorban nyíltak gyógyszertárak. 1805-ben Nyírkarászbán, 1813-ban Nagykállóban, 1818-ban Kisvárdán, 1825-ben Csengerben, 1830-ban Nyírbátorban és Újfehértón, 1836-ban Nyírbaktán, a mai Baktalórántházán. A XIX. század végére 27 gyógyszertár működött Szabolcs-Szatmár megyében.

1944-ben Nyíregyháza gyógyszerészei a második világháború várható harctéri eseményei elől nyugatra menekültek. A zsidó gyógyszerészeket koncentrációs táborokba hurcolták. A városban csak Szabó Olga és Vargha Erzsébet fiatal beosztott gyógyszerészek maradtak.

Az elhagyott, gazdátlan patikákat a lakosság kifosztotta, a megmaradt gyógyszereket összetaposta, tönkre tette. Az akkori polgármester, Fazekas János utasítására a Nyíregyházán maradt két gyógyszerésznő, valamint Földes József gyógyszerész gyakornok a még

felhasználható gyógyszereket összegyűjtötte, és azokat a Szent István utcán lévő OTI épületében ideiglenesen gyógyszerhárrá kialakított helyiségeibe vitette. Innen történt a lakosok gyógyszerellátása 1944. november 27-től -1946-ig. Ez után az OTI patika felszámolásra került.

A MAGYAR NÉPJÓLÉTI MINISZTERIUM LÉTREHOZÁSA

Debrecenben az Ideiglenes Nemzetgyűlés 1944. december 23-án létrehozta a Magyar Népjóléti Minisztériumot. Feladatául a szociális és egészségügy irányítását jelölték ki. 1949. március 29-ei hatállyal Olt Károly 51.2000/1949. szám alatt újraszabályozta a minisztérium szervezetét. Ekkor alakult meg a VIII. Egészségügyi Főosztály és a IX. Egészségvédelmi Főosztály.

1950-ben a Népjóléti Minisztérium 3121/1-6/1950. N. M. számú körrendelete előírta az orvosi és gyógyszerészi oklevéllel rendelkező személyek nyilvántartásba vételét függetlenül attól, hogy praktizálnak vagy nem. Nyíregyháza város tisztiorvosának, dr. Kardos Endrének törzslapot kellett kiállítania minden érintett személyről, bemutatott okmányaik alapján. A nyilvántartásba vétel határideje 1950. június 15. volt. Idézem:

„Gyógyszertárak Központi Irodájának Helyben.

A kiadott 252.527/1934. B. M. számú körrendelet, mely ma is érvényben van, a tisztiorvos kötelezettségévé teszi a gyógyszertárban alkalmazott személyzet (okleveles gyógyszerész, segédgyógyszerész, gyógyszerészgyakornok) nyilvántartásba vételét, illetve személyváltás 8 napon belüli feljegyzését, nyilvántartás kiegészítését. A 3. § értelmében a felelősvezető köteles megtenni. Mivel az államosítás óta a nyilvántartás még nem módosult. Az írásbeli közlést a Városi Tisztiorvosi Hivatalba Luther utca 13. szám alá kell küldeni. Azt is, hogy az egyes gyógyszertárak melyik naptól vétettek állami kezelésbe.

1950 szept. 13.

Gyógyszertárak N. V. Sz. Sz. Megye Luther utca 3. sz.

Ügyintéző: Lackovszki József”

A Népjóléti Minisztériumot az 1950. évi IV. törvény értelmében fokozatosan megszüntették 1951. január 1. hatállyal. Jogutódja az Egészségügyi Minisztérium lett.

AZ ÁLLAMI KEZELÉSBE VETT GYÓGYSZERTÁRAK NEMZETI VÁLLALAT „AKVEGY” MEGALAKULÁSA

A második világháború végén, 1945-ben nagyon sok gyógyszerész, gyógyszerár tulajdonos nem tért vissza Nyíregyházára. Így több gyógyszerár is vezető nélkül maradt. Azoktól a zsidó

gyógyszerészekről, gyógyszertár tulajdonosoktól, akik visszatértek a háborúból, megvonták a jogosítványukat. Ez azt jelentette, hogy nem kaphatták vissza gyógyszertárukat. A hatósági kezelésben lévő és megszűnt, elhagyott gyógyszertárakra vonatkozó jogosítványokat nem adták ki, hanem életre hívták a Nemzeti Vállalatot.

A Magyar Népköztársaság 92/1948/MTH határozata alapján 1948. december 10-én létrehozták az elhagyott, gazdátlanul maradt patikákat összefogó szerveként az AKVEGY-et. A vállalat irodája Budapesten a Klotild - később Stollár Béla - utca 3. szám alatt volt. Felügyeleti szerve a Népjóléti Minisztérium lett. A Nemzeti Vállalat a hatósági kezelésű gyógyszertárak összefogásával az államosítás előhírnöke volt, mivel az akkor már a hatósági kezelésben lévő gyógyszertárakat egy vállalatba tömörítette.

A lakosság folyamatos, zavartalan gyógyszerrel való ellátása érdekében az AKVEGY 1948-ban kísérleti államosítást hajtott végre. Nyíregyházán az ötödik gyógyszertárat, a Rákóczi utca 16. szám alatti patikát jelölték ki a lebonyolítására. Vezetőjének Barabás (Blau) László okleveles gyógyszerészt nevezték ki, majd innen irányították a többi gyógyszertár államosítását.

AZ ÁLLAMOSÍTÁS

Az állami gyógyszerellátást fokozatosan szervezték meg. 1949-ben a gyógyszeripar államosítása után sor került a gyógyáru nagykereskedelem államosítására is. Megszűnt a magántulajdonú gyógyszer kereskedelem.

Létrejött a Gyógyszertárak Államosítási Bizottsága. Az államosítás végrehajtóinak eligazítása központilag Budapesten történt, ahol a bizottság összeállította az államosítást lebonyolító személyek névsorát.

Az államosítást 1950. július 28-án az egész országban egyszerre, egy időben, váratlanul hajtották végre. A gyógyszertárak államosításában résztvevők hivatalos pecséttel ellátott ügynevezett „kutyanyelvet” mutattak fel megbízói levélként, illetve jogosítványként az államosítandó gyógyszertárakban. A megbízott brigádok tagjai szinte kivétel nélkül laikus személyek voltak. Legfeljebb vezetőjük volt gyógyszerész, vagy gyógyszertári alkalmazott.

Nyíregyházán az államosítási bizottság kisajátította a Luther utca 3. szám alatt lévő egy emeletes romos házat, amely akkor még doktor Babicz Béla orvos tulajdonában volt. Kinevezték a Gyógyszertár Vállalat vezetőit, majd ez után az államosítási bizottság tagjai -

feladatukat elvégezve - visszautaztak Budapestre. Az AKVEGY az államosítással egy időben feloszlott, és megalakult a Gyógyszertárak Állami Vállalata.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM

1950 decemberében a kormány létrehozta az Egészségügyi Minisztériumot. Az egészségügyi miniszter hatáskörébe került a gyógyszerészet és a gyógyszerellátás valamennyi kérdése. Így például a gyógyszerek és a gyógyítás célját szolgáló anyagok minőségi ellenőrzésének irányítása, s azok forgalomba hozatalának engedélyezése. A minisztérium feladatkörébe tartozott még, dönteni a gyógyszerek gyártásáról és a külföldi gyógyszerek behozataláról is.

Az államosított gyógyszertárak összefogására, működésük biztosítására és irányítására vállalatokat szerveztek. A vállalatokat az Egészségügyi Minisztérium közvetlen felügyelete alatt működő Országos Gyógyszertári Központ fogta össze.

A Gyógyszertárak Állami Vállalatának székháza Budapesten a Szófia utca 17. szám alatt volt. A vállalat vezetését a Népjóléti Minisztérium nevezte ki. A vezetőség tagjai részben az AKVEGY alkalmazásában állt dolgozóiból, vagy a párt, illetve a szakszervezet által javasolt személyekből állt össze.

Az Országos Gyógyszertárak Állami Vállalata főfelügyeletét az Egészségügyi Minisztérium VII. Főosztálya vette át, majd 1954 végén az Országos Gyógyszertárak Állami Vállalata beolvadt a felügyeleti szervbe, és Anyagellátási Igazgatóság néven működött tovább 1956. végéig. A felügyelő szerv változása miatt a Szabolcs Megyei Gyógyszertár Vállalat neve is megváltozott Gyógyszertár Vállalat Szabolcs Szatmár Megye névre. Az alapító levél szerinti változást a Népgazdasági Tanács 317/1950. MT számú rendelete alapján a Pénzügy Minisztérium 6205/T/5/1951. számon jegyezte be törzskönyvébe 6755/1950. szám alatt. A bejegyzés az 1950. augusztus 19-én kiadott 3172/N - 14/1950. VI. számú rendelet alapján történt.

A GYÓGYSZERTÁR VÁLLALAT MŰKÖDÉSÉNEK KEZDETE, AZ ALAPOK LETÉTELE

Az államosítás nagy elégedetlenséget váltott ki a gyógyszerészek között. Senki sem akarta vállalni a szakelőadói megbízatást. Ezért kérték fel a nyári gyakorlatát töltő gyógyszerészi egyetem hallgatóját, Földes Józsefet a Gyógyszertár Vállalat szakmai vezetésére. Ekkor alakult meg a vezetőség is.

Nyíregyházán ahhoz, hogy a Gyógyszertár Vállalat működése beindulhasson, először a Luther utca 3. szám alatti romos épület első emeletén lévő helyiségeket kellett felújítani, rendbe hozni. A dolgozók rövid idő alatt alakítottak ki gyógyszerek raktározására alkalmas tároló helyeket és irodákat, Így 1950. augusztus közepén már birtokba is vehették a felújított épület részeit.

A Gyógyszertár Vállalat első igazgatója Hernádvölgyi András asztalos volt 1950-től-1952-ig. Főgyógyszerésze Scholcz Miklós gyógyszerész volt 1950-től-1952-ig. Főkönyvelők Kántor Gyula, majd 1952-ben Ormos Pál voltak. A személyzeti ügyeket intézte Laczkovszki József kéményseprő. Terv- és pénzügyi előadó Füzessi Dezső lett.

Alapító tagok voltak még: Gyárfás Imre könyvelési ellenőr, Bakó Barnáné és Tomasoovszki Lajos extrahálók, dr. Borsi Zoltán bér- és adóügyi előadó, Orbán Tamás pénztáros statisztikus, Izsó Ottó számlaellenőr, Szepesvári Tamás, Bihari Benjamin és Márta József ügynevezett laikus káder ellenőrök voltak. S végül Pusztafi József hivatalsegéd.

A vállalat beindítása nagyon nagy próbatétel volt a néhány főből álló vezetőségnek. Nem voltak tapasztalataik, többségük gyógyszerészethez nem értő laikus személy volt. A megalakulás után 1951. december 31-ig a Debreceni Gyógyáru Értékesítő Nemzeti Vállalata látta el Szabolcs-Szatmár megye gyógyszertárait gyógyszerekkel. Ezután 1952. február 3-ig csak a tatim, vagyis sürgős jelzéssel ellátott gyógyszer rendeléseket szállította a debreceni vállalat.

Amikor 1951-ben a Debreceni Gyógyáru Értékesítő Nemzeti Vállalat megszüntetése szóba került, minden megyének anyagraktárt kellett létrehoznia. Ezért Nyíregyházán a Luther utca 3. szám alatt működő Gyógyszertár Vállalat földszinti helységeit is rendbe hozták a dolgozók, majd kialakították a különböző raktárakat. Így jött létre a speci raktár, az olaj osztály, a drog osztály, és az üveg raktár.

A vállalat folyamatosan fejlődött. Létre hozták a fogyóanyag raktárt, amely az első időben az udvaron egy melléképületben kapott helyet. Majd amikor kinőtte magát a raktár, a Vöröshadsereg utca, ma Szent István utca 1. szám alatti ház udvarának végén égre nyíló, azaz ajtó nélküli helységben is tároltak fogyó eszközöket. Sőt ilyen célra vették bérbe a Luther utca 5. számú ház pincéjét is.

Miután a dolgozók kialakították a raktárakat, 1951. december 23-án a vezetőség nagyobb létszámú dolgozót vett fel, és a könyvelésen is bővítették a dolgozói létszámot. Az új dolgozókat a Debreceni Gyógyszertár Vállalat munkatársai tanították be.

Az 1951. december 23-án felvett új dolgozók névsora: Bartha Mihály, Borka Sándorné, Dán János, Fogarassy Istvánné, Gergelyffy Györgyné, Héri István, Icsó Ottóné, Jónás Ilona, Karika

Emma, Kollár István, Korba Gyuláné, Listván Irén, Németh László, Sulyok Ferencné, Szörényi Istvánné, Teremi Erzsébet, Török Klára, Ujlaky Gabriella voltak.

1952-ben Nóti László drogistát nevezték ki a vállalat élére igazgatónak, és Scholcz Miklós gyógyszerészt vállalati főgyógyszerésznek. A főkönyvelő Ormos Pál volt. Őket váltotta 1953-ban Bérczes Ferenc igazgató, akinek a szakmája asztalos volt, és Nagy Géza gyógyszerész, akit vállalati főgyógyszerésznek neveztek ki. Főkönyvelő Ormos Pál, majd Popovits László voltak. 1954-ben Juhai Gizella technikát nevezték ki a Gyógyszertár Vállalat élére, aki egy évig volt igazgató. A főkönyvelő személye is ebben az évben változott. Orbán Tamás, majd Haraszi Gyula lett a főkönyvelő. 1955-ben Nemes Zoltán drogistát választották igazgatónak, és Parakovits Ferencet főkönyvelőnek. A vállalati főgyógyszerész dr. Mecs Balogh Ferenc volt.

1953-ban az Országos Gyógyszertárak Állami Vállalata felügyeletét az Egészségügyi Minisztérium VII. Főosztálya vette át. 1954 végén az Országos Gyógyszertárak Állami Vállalata beolvadt a Felügyeleti Szerv kereteibe, és Anyagellátási Igazgatóság néven működött tovább 1956 végéig.

ANYAGGAZDÁLKODÁS, GYÓGYSZER SZÁLLÍTÁS

Az anyagraktár létrehozásával egy időben 1952. február 1-én beindult az Anyaggazdálkodási Osztály, melynek vezetője Földes József szakelőadó lett. Helyettese volt ebben a nagy felelősséggel járó munkában 1952-ben Németh László, majd 1953-ban Barta Mihály.

Az önállósodás után 1952. február 3-án hagyta el az első áruszállítmány, illetve az első gyógyszer szállítmány a Gyógyszertár Vállalatot. A gyógyszereket ½-es, és ¼-es vasúti faládákba csomagolták, majd lovas fogat, úgynevezett stráf kocsival vitte ki a vasútállomásra, ahonnan vasúton, továbbszállító vagonokban ment az áru rendeltetési helyére, a vidéki gyógyszertárakba, Nyíregyházán pedig triciklin szállították a gyógyszertárakba a megrendelt gyógyszereket. Később a Volán Vállalat elődje, az AKÖV teherautóival bonyolították le a szállítást. 1959 májusától saját teherautóval történt a gyógyszerek szállítása rendeltetési helyükre. Ez sokkal előnyösebb volt a vállalat számára, mert így elkerülhették az esetleg előforduló reklamációt, és a hibalehetőséget ki tudták küszöbölni. Ahogy a forgalom növekedése megkívánta, úgy fejlesztették fel a vállalat gépkocsi állományát.

A MEGYEI TANÁCSOK SZEREPE A GYÓGYSZERTÁR VÁLLALATOK IRÁNYÍTÁSÁBAN

1957-ben Budapesten a VII. Főosztályt és az Anyagellátási Igazgatóságot összevonták. Ennek következtében alakult meg 1957. január 1-én a VIII. Főosztály Gyógyszerészeti és Műszerügyi Főigazgatósága, illetve Főosztálya. Székhelye az Egészségügyi Minisztérium Budapest, Akadémia út 10. szám alatt volt. Ezzel egy időben a felügyeleti jogkört a Megyei Tanács Egészségügyi Osztálya, illetve a vezető főorvosa gyakorolta. A Megyei Tanácsok Egészségügyi Osztályának vezetői nevezték ki a Gyógyszertár Vállalatok vezetőit, a vezető helyetteseit, és meghatározták a prémium feladataikat is.

A Gyógyszertár Vállalat a Tanács Végrehajtó Bizottsága felügyelete és ellenőrzési hatáskörébe utalásával megváltoztatta elnevezését. Az alapító levél 1957. január 1-től a 80.821/1957. Eü. sz. határozata alapján Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács Gyógyszertári Központja lett. A Tanács felügyelete alá vonással egységessé vált a területi egészségügyi intézmények irányítása. A névváltoztatással a gyógyszertárak egészségügyi összefogottságát akarták kiemelni. Azonban megmaradt kereskedelmi formában működő szervnek. Mivel a vállalati forma nem illeszthető be az egészségügy kereteibe, ez állandó feszültségre adott okot. Megjegyzem, hogy a legnagyobb feszültségek egyike a bérezésben nyilvánult meg. Ugyanis, amikor az egészségügyben bérrendezés, béremelés volt, a gyógyszertári dolgozók, gyógyszerészek, technikusok, és egyéb gyógyszertári alkalmazottak fizetését egyszer sem emelték arra hivatkozva, hogy ők nem egészségügyi dolgozók.

VÁLLALATI KINEVEZÉSEK

1957. január 18-án ülésezett a Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága. Az elhangzott napirendi pontok közül a 4. pontot emelném ki, amely a Gyógyszertár Vállalat átszervezéséről, és kinevezésekről szólt. Az ülés előadója dr. Moskovits Károly Egészségügyi Osztályvezető volt. Az ülésen meghívott vendégként részt vett Rab József gyógyszerész, a Gyógyszertár Vállalat Vezetője is. Dr. Moskovits Károly előterjesztését a végrehajtó bizottság vita nélkül elfogadta, és az alábbi határozatot hozta. Idézem:

„A Vb Egészségügyi Osztály javaslatára hozzájárul, hogy Rab Józsefet a tanácsi felügyelet alá került Gyógyszertár Vállalat igazgatójává, Nagy Géza elvtársat megyei főgyógyszerésszé az egészségügyi osztályra az Egészségügyi Minisztérium jóváhagyása után kinevezzék.

Feksz István VB elnök (aláírás) és Fábíán Lajos VB titkár (aláírás)

Dr. Jesztrebényi Ernő (aláírás), Dr. Moskovits Károly Eü. osztályvezető (aláírás)”

A SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI GYÓGYSZERTÁRI KÖZPONTOT JELENTŐSEBB KÖZÉPFOKÚ VÁLLALATTÁ MINŐSÍTIK

Az 1957. június 14-én megtartott Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága soron következő rendes ülésén készült jegyzőkönyv szerint a 11. napirendi pontként tárgyalták a Megyei Gyógyszertár Központ jelentősebb középfokú vállalattá minősítését, majd határozathozatalra került sor. Az előadó Gulyás Emilné, a Végrehajtó Bizottság elnök helyettese volt, idézem a határozatot:

„A Végrehajtó Bizottság a megyei Gyógyszertári Központot az egészségügyi miniszterrel egyetértésben „jelentősebb középfokú vállalattá” minősíti. Ennek következtében a megyei Gyógyszertári Központ igazgatójának kinevezéséhez az 1051/1955/V.10./Megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának és az Egészségügyi miniszternek előzetes hozzájárulása szükséges.”

A következő Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága 1957. augusztus 30-án megtartott rendes ülésén készült jegyzőkönyv a helyi vállalatok első félévi gazdálkodásáról tartott beszámolójáról szólt. Ezen az ülésen Nagy Géza főgyógyszerész az Egészségügyi Osztály részéről kifejtette, hogy a Gyógyszertár Vállalat részére nem lehet ugyanolyan módon alap rendtabilitási számot megállapítani, mint más vállalat részére. Nem helyes hogy a gyógyszertárakat ugyanolyan kereskedelmi vállalatnak tekintik, mint az egyéb kereskedelmi intézményeket. A gyógyszertárakban egészségügyi intézményeket kell látni. Ez a probléma a többi megyében is felvetődött, s legutóbb az Egészségügyi Minisztériumban tartott értekezleten is foglalkoztak vele. Nagy Géza kéri, hogy a Végrehajtó Bizottság vegye figyelembe a Gyógyszertár Vállalat sajátos helyzetét, s ennek figyelembe vételével foglaljon állást abban az esetben, ha vita merül fel a terv- és alap rendtabilitás megállapításánál. Végül Nagy Géza tájékoztatta a Végrehajtó Bizottságot a megyében meglévő gyógyszerész hiányról, amelyen az Egészségügyi Osztály érettségizett fiatalok beállításával igyekszik segíteni.

FŐGYÓGYSZERÉSZI KINEVEZÉS

1957-ben Szabolcs-Szatmár megyében a megyei főorvos dr. Moskovits Károly munkájának megkönnyítése, segítése érdekében osztályvezetői helyettesi státusban főgyógyszerészek nyertek kinevezést. Így nevezték ki Nagy Géza gyógyszerészt a Megyei Tanács Egészségügyi Osztályára megyei főgyógyszerésznek.

A Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága 1957. december 16-án megtartott ülésén tájékoztató hangzott el a gyógyszerellátásról, melyet az Egészségügyi Osztály vezetője tartott. Az elhangzottakról jegyzőkönyv készült. Idézem:

„Tárgy:/4. Tájékoztató a gyógyszer ellátásról. Rázsó István örömét fejezi ki a felett, hogy a megyei szervek álláspontja egyezik az Egészségügyi Minisztérium álláspontjával abban a kérdésben, hogy a gyógyszeriparnak az Egészségügyi Minisztérium irányítása alatt kell működni 215/1957. VB. 001-27/4/1957.TÜK. A Végrehajtó Bizottság az Egészségügyi Osztály vezetőjének a gyógyszerellátásról adott tájékoztatóját elfogadta.”

Ezen az ülésen a Végrehajtó Bizottság határozatot hozott még a „tanácsi érdekeltségek” címén rendelkezésre álló összegről is 226/1957. VB számon, amely összeget vállalatfejlesztésre lehetett felhasználni. Így a Gyógyszertár Vállalat részére 26 ezer forintot szavaztak meg a jelenlévők. Részlet a Tanács Végrehajtó Bizottsága jegyzőkönyvéből:

„A Gyógyszertár Vállalat, mint egyedüli egészségügyi szolgáltató vállalat munkaiügyi tervét a tervjavaslattól némileg eltérően bontottuk, mivel a Minisztertanács 191 m. Ft-tal alacsonyabb béralap keretet hagyott jóvá a tervjavaslatban előterjesztett keretszámnál. A létszám emelkedésben elsősorban a gyógyszerészek utánpótlására tervbe vett 15 fő államvizsgás új gyógyszerész beállítása szerepel. Az említett 191 m. Ft. béralap csökkenése miatt a terv lebontása során elhagytuk a tervjavaslatban szereplő 4 gyógyszerész vezető fejlesztést, 1 fűtő beállítását és a gyógyszerész asszisztensek fizetéskorrekciójára betervezett béralap keretet.”

SZAKFELÜGYELET

Az egészségügyi kormányzat már 1951-ben intézkedett a gyógyszerházak szakmai színvonalának emelésére. Így a Gyógyszertár Vállalatok szakfelügyelő gyógyszerészeket alkalmaztak. Országosan, és a Szabolcs-Szatmár Megyei Gyógyszertár Vállalatnál is 1951 közepén létrehozták a szakfelügyeletet. Mivel a Luther utca 3. szám alatt a vállalat épületében nem tudtak helyet kialakítani a szakfelügyeleti laboratórium és iroda számára, ezért a Zsdanov utca, (ma Bethlen Gábor utca) 2. szám alatt béreltek egy nagyobb üzletet. Kezdetben a szakfelügyelők, Szabó Imre gyógyszerész, majd 1952-1953-ban Rab József és Frics Ibolya gyógyszerészek igen hiányos labor felszereltséggel végezték munkájukat, a gyógyszerházakban készített gyógyszerek és az abból vett minták bevizsgálását. Felszerelésük többnyire a gyógyszerházakban feleslegessé vált, és beküldött laboratóriumi eszközökből állt. Később, amikor a vállalat anyagiakban megerősödött, új labor vizsgálati eszközöket vásároltak, és bővítették a szakkönyvtárát is.

A szakfelügyelői gyógyszerészi tevékenység fokozatosan alakult ki, és nagyon összetett. Munkájukat előre meghatározott terv alapján végezték, végzik. Rendszeresen látogatták, látogatják a gyógyszertárakat. Az orvosi receptre készült és előre nagyobb mennyiségben elkészített, azaz laborált gyógyszerekből mintát vettek, majd bevizsgálták a szakfelügyeleti laboratóriumban. A vizsgálatok meghatározott szempontok szerint történtek, történnek. Így az előírt recept alapján elkészített magisztrális gyógyszerekből vett minta összetételének, alkotórészeinek, alkotóelemeinek pontossága, a gyógyszer megfelelő tárolása, eltarthatósága voltak a főbb vizsgálati szempontok. A vizsgálati eredményről minden esetben jegyzőkönyv készült, melynek egy példányát a vállalat kapta meg, egy példányt a patika részére küldtek el. A szakfelügyelő gyógyszerészek felmérték az adott patika berendezési tárgyait is. Megvizsgálták a dolgozók napi munkájához használatos eszközeiket, és ha szükséges volt, javaslatot tettek annak bővítésére. Segítséget nyújtottak a gyógyszertári munka megszervezéséhez. Végül, de nem utolsó sorban, figyeltek a patika tisztaságára is. A gyógyszertárak megnövekedett forgalma egyre több munkát adott a szakfelügyelőknek, ezért a vállalat vezetősége növelte a szakfelügyelő gyógyszerészek számát.

GYÓGYSZERÉSZ KÉPZÉS MAGYARORSZÁGON

Magyarországon a gyógyszerészképzés 1769 óta állami feladat. Az érettségi utáni gyógyszerészképzés a Szegedi, és a Budapesti Orvostudományi Egyetemen belül történt. Majd mindkét egyetemen önálló Gyógyszerész Kar létesült, 1955-ben Budapesten, 1958-ban Szegeden. A gyógyszerész egyetemi hallgató négy év tanulmányi időt töltött el az egyetemen, a nyári szünetekben pedig a második évtől kezdve egy hónapos gyógyszertárban eltöltendő kötelező szakmai gyakorlaton kellett részt venniük.

Az 1953/1954-es tanévtől kezdve bevezették az államvizsgát, amely a négy éves egyetemi tanulmányok után történt. Államvizsga előtt kötelezően hat hónapi gyakorlati időt kellett eltöltenie gyógyszertárban a leendő gyógyszerésznek. Ez az idő az államvizsgás időszak. A hat hónap gyakorlati idő alatt konzultációs képzésben is részt vettek, részt kellett venniük, a gyakorlati munka mellett elméletben is fel kellett készülniük az államvizsgára. Az államvizsga letétele után kötelező gyógyszerészi esküt tettek, és országos nyilvántartásba vették őket.

1955-ben reformokat vezettek be a gyógyszerészképzésben. Azt akarták ezzel elérni, hogy a gyógyszerész ne csak a gyógyszertárban a tára mellett, hanem a nagyüzemi gyógyszergyártásban is megállja a helyét, de jó szervező is legyen. Éppen ezért az egyetemi óraszámok kétharmada gyakorlati képzés volt.

A gyógyszerészek szakmai színvonalának szinten tartásához, és tudásuk gyarapításához nagyban hozzájárult, hogy minden gyógyszertárnak járt a „Gyógyszereink” és a „Gyógyszerészet” című havonta megjelenő szaklap. Ezekben a szaklapokban hasznos információk jelentek meg. Első sorban az újonnan forgalomba hozott gyógyszerekről, azok hatástani ismertetéséről, és az újonnan megjelent jogszabályokról értesülhettek a szaklapokból.

GYÓGYSZERÉSZ KÉPZÉS ÁLLAMOSÍTÁS UTÁN

A gyógyszertárak államosítása utáni években országosan, és megyénkben is magas volt azoknak a gyógyszertárban dolgozóknak a száma, akik gyógyszerészeti tanulmányaikat az egyetemen nem fejezték be. 1952-ben a Budapesti Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész Kara lehetőséget adott arra, hogy azok, akik legalább 10 évet patikában dolgoztak, és két félévet hallgattak a gyógyszerészi egyetemen, majd levizsgáztak, diplomát szerezhettek. Az így megszerzett diploma gyógyszertár vezetésére is alkalmas volt. Az Egészségügyi Minisztérium rendelete azonban kimondta, hogy ez a lehetőség csak 1954. június 30-ig van érvényben.

Széleskörű intézkedés történt a végzett gyógyszerészek továbbképzéséről is. A továbbképzéseket az Egészségügyi Minisztérium felügyelete és ellenőrzése mellett Budapesten és vidéken is a Gyógyszertári Központok szervezték. A továbbképzések konferencia jellegűek voltak. Négyhetente, csoportokba beosztva tartották Nyíregyházán, Kisvárdán, és Mátészalkán. 1961-ben intézményesítették a gyógyszerészek továbbképzését. Az Egészségügyi Minisztérium 1961. november 1. hatállyal az Orvos továbbképző Intézetet bízta meg a szervezésével, irányításával, és ellenőrzésével.

ÚJ GYÓGYSZERTÁRI KÖZPONT FELÉPÍTÉSE

A vállalat gyógyszer forgalmának emelkedése azt eredményezte, hogy az anyagraktárban tárolt gyógyszerek mennyisége is többszörösére nőtt a kezdeti időszakhoz képest. Mivel megyénkben már 66 gyógyszertár szolgálta a betegeket 104 gyógyszerésszel, szükségessé vált egy új Gyógyszertár Központ felépítése. Erre azonban csak 1972-ben, amikor Szabó Imre gyógyszerész volt a vállalat igazgatója, és Érsek Béla a főkönyvelője, kerülhetett sor. Ugyanis ekkor kapták meg a Nyíregyháza Csaló köz 8. számú telket, és a szűkös anyagi lehetőségek ellenére, az Egészségügyi Minisztérium támogatásával elkezdődhetett az építkezés.

Az első ütemben épültek fel a műhelyek, a fogyóanyag raktár, a garázsok, a robbanó raktár, és a szakfelügyeleti laboratórium. Ez összesen 12 millió forintba került. Így 1973 őszén

áttelepítették új helyére a Csaló köz 8. szám alá a Műszaki Osztályt, a Fogyóanyag raktárt, a karbantartó szakiparosokat, s végül a Szakfelügyeleti laboratóriumot.

1977 májusában került sor a beruházás második ütemére. Ekkor épültek fel a raktárak. A speci raktár, a magi raktár, olaj és drog osztályok, az irodák és a szociális létesítmények, a konyha, az ebédlő, az öltözők, KISZ klub, stb.

Ez a mindent átfogó beruházás 61 millió 300 ezer forintba került. Mivel ezt a nagy összeget a vállalat saját erőből nem tudta kigazdálkodni, előteremteni, segítséget kapott a Megyei Tanácstól, és hitelt is igénybe kellett vennie. Az építési költségek így a következőképpen alakultak: Saját erő 11 millió 900 ezer forint; Megyei Tanács hozzájárulása 10 millió forint; banki hitel 19 millió 600 ezer forint; állami támogatás 19 millió 800 ezer forint volt. Ez összesen: 61 millió 300 ezer forint.

1978-ban a raktári dolgozók munkájának megkönnyítése érdekében a nehéz vasúti faládák helyett kisebb méretű műanyag ládák használatát rendelte el a vállalat vezetősége. Először csak 90 darabot vásároltak, s helyeztek forgalomba. Később nagyobb műanyag ládákat is beszereztek. Ebben az időben közel 900 darab műanyag ládában bonyolították a gyógyszerek szállítását rendeltetési helyükre a nyíregyházi, és a megye összes gyógyszertárába.

El kell mondanom, hogy társadalmi munkával a dolgozók is hozzájárultak az új Gyógyszertár Központ felépüléséhez. Szabadnapjukon, és szombatonként azért dolgoztak, nemcsak a raktár, hanem a hálózat, vagyis a nyíregyházi gyógyszertárak dolgozói is, hogy minél hamarabb birtokba vehessék korszerű, kényelmes, szép, új munkahelyüket.

Végül 1979. december 21-én átadták a Csaló köz 8. szám alatt felépült új Gyógyszertár Központot. Azonban a nehéz gazdasági helyzet nem tette lehetővé, hogy az építkezés folytatódjon, és az analitikai laboratórium, meg a galenusi laboratórium is felépülhessen. Ezek a laborok csak a későbbi években valósulhattak meg.

Nemcsak a Gyógyszertári Központ nőtte ki magát megyénkben. A gyógyszertárak forgalma is évről-évre növekedett. Éppen ezért újabb és újabb gyógyszertárakat kellett építeni, a meglévőket pedig fel kellett újítani, korszerűvé kellett tenni. 1984-ben Szabolcs-Szatmár megye 76 gyógyszertárában 169 gyógyszerész, 133 fő szakasszisztens, 486 fő asszisztens dolgozott a betegekért, a betegek szolgálatában. Az összes dolgozói létszám 994 fő volt, s a forgalom elérte a 427,2 millió forintot.

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI TÁRSASÁG RÖVID TÖRTÉNETE

1922. november 24-én megalakult a Gyógyszerészeti Baráti Kör, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság elődje Magyarországon, és megyénkben is.

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság első elnöke Dr. Magócsy-Dietz Sándor egyetemi tanár volt. 1949-ben közgyűlés mondta ki, hogy a Gyógyszerésztudományi Társaság önként csatlakozik az Orvos-természettudományi Egyesületek Szövetségéhez. Ennek keretében hozták létre a Gyógyszerészi Szakcsoportot.

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság elsődleges feladata összefogni a gyógyszerészeket. Célja segíteni tagjainak a tudományos ismereteinek bővítését. Feladata a lakosság egészséges életmódra nevelése, egészségügyi felvilágosítása. Az MGYT segíti a fiatal 35 éven aluli gyógyszerészeket felkészülni a Rozsnyay Emlékversenyekre.

1867-ben a Rimaszombatban megtartott XII. nagygyűlésen Kaczianovich József gyöngyösi gyógyszerész 20 aranyat ajánlott fel annak, aki keserű íz nélküli, de az eredetivel azonos hatású, gyermekeknek is adható lázcsillapító kinint tud előállítani. Az 1868-ban Egerben megtartott XIII. Vándorgyűlésen Rozsnyay Mátyás előadást tartott az általa kitalált megoldásról, Az íztelen kinin az 1883-ban megjelenő első Magyar gyógyszerkönyvben hivatalossá vált, és az 1954-ben kiadott ötödik Magyar gyógyszerkönyvben is szerepel.

(Rozsnyay Mátyás 1833. május 14-én született Szabadszálláson. Iskolái elvégzése után segédgyógyszerész volt Szegeden, majd Kecskeméten. 1855-ben Bécsben megszerezte a gyógyszerészmesteri oklevelét.)

Rozsnyay Mátyás 1886-ban 100 aranyfrankos alapítványt hozott létre pályakezdő fiatal, 35 éven aluli gyógyszerészek számára. Az alapítvány kamataiból díjazták a gyógyszerész gyakornokok által versenyekre készített kitűnő pályamunkákat. Az első világháború következményeként az alapítvány vagyona elértéktelenedett, és feledésbe merült a verseny.

ROZSNYAY EMLÉKVERSENYEK

A Gyógyszerész Egyesület Rozsnyay Mátyásra emlékezve 1931-ben folytatni akarta a versenyeket, azonban a második világháború miatt ez nem volt lehetséges. 1965-ben Békés, Baranya, Győr-Moson-Sopron megyék Gyógyszertári Központjainak igazgatói indították újra.

A Rozsnyay Emlékversenyen résztvevő gyógyszerészek pályamunkáját igen komoly kísérletezések, kutatások előzték, előzik meg. A versenyeken elhangzott előadásokat szakmai zsűri értékelt, értékeli. Minden évben más megyében rendezték, rendezik meg.

Az 1990-es évek előtt a Gyógyszertár Központok hatáskörébe tartozott a verseny megrendezése. Majd 1991-ben a megyei gyógyszer kereskedelmi vállalatok igazgatói létrehozták a Rozsnyay Alapítványt. A szervezés és a verseny lebonyolításának szabályait megváltoztatták ugyan, de továbbra is a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság védnöksége alatt áll, és megőrizte annak szellemiségét.

NÉHÁNY A SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI VONATKOZÁSÚ PÁLYAMUNKÁK KÖZÜL

1971-ben Miskolcon Lénárt Gyula gyógyszerész („Kolloid szilícium dioxid alkalmazása kenőcs alapanyagként”), valamint Kánitz Józsefné - dr. Nacsa Andrásné gyógyszerészek („Cacisal inkompatibilitásai”); 1972-ben Kecskeméten Fitos Lászlóné és Szabari János szerzőpáros („Hydrargyrum amidochloratum tartalmú kenőcsök vizsgálati eredménye”); 1973-ban Visegrádon Vangel Sándorné Pusztai Mária és Antal Lászlóné Katona Mária gyógyszerészek („Gyógyszerforgalom és a magisztrális gyógyszerkészítés helyzetének vizsgálata Szabolcs Szatmár megyében”); 1975-ben Balassagyarmaton Dr. Kiss Endréné gyógyszerész („Módosított Ung. sulfuratum flavummal szerzett tapasztalatok”); 1976-ban Szegeden Oláh Tiborné gyógyszerész („Nyíregyháza gyógyszertárainak története”) képviselte megyénket.

Szabolcs-Szatmár megyében először 1988-ban került megrendezésre a verseny.

KÖZÉPKÁDER KÉPZÉS

A szocialista gyógyszerészet fejlődése és a gyógyszertárak forgalmának emelkedése szükségessé tette a középkáder képzés beindítását. A korábbi laboráns, vagy takarítónői beosztásban dolgozók számára 1953-ban lehetőséget adtak arra, hogy vizsgát tessenek gyakorlati és elméleti tudásukról, és gyógyszerész technikus minősítést kapjanak. Ez után indította be a Gyógyszertár Központ 1954-ben az egészségügyi miniszteri 8400-7/1954. sz. rendelet alapján az első egy éves gyógyszerész technikus képző tanfolyamot érettségizettek részére.

A tanfolyamon résztvevők elméleti oktatásban, és gyakorlati képzésben részesültek, melyet munka mellett végeztek. Az első évfolyam végén 1955-ben 21 fő tett sikeres vizsgát, akik átvehették a gyógyszerész technikus oklevelet, majd országos nyilvántartásba vették őket. Tanáraik voltak: dr. Tóth Istvánné Frics Ibolya, Böhm György, Laczkovszki József. A tantárgyak a következők voltak: kémia, növénytan, közegészségtan, adminisztráció, marxista ismeretek, alapismeretek, technológia. Az első évfolyam végzősei közül gyógyszerészeti egyetemi felvételt nyertek: Balogh Márta, Burik János, Gellért Mária, Jenei Miklós.

1960-ban módosult a gyógyszerész technikus képzés. A felvételit érettségihez kötötték, és a tanulmányi időt két évre felemelték. A tanfolyamra azok az érettségizett fiatalok jelentkezhetnek, akik egy évet már gyógyszerertárban dolgoztak - ez volt a gyakorlati idő - és sikeres felvételi vizsgát tettek. A két éves munka melletti tanfolyam elvégzése után 1962-ben a résztvevőknek képesítő vizsgát kellett tenniük. Sikeres vizsga esetén a tanfolyam résztvevői „Állami Gyógyszertári Asszisztens” oklevelet kaptak, és országos nyilvántartásba vették őket. 1962-től a nevük gyógyszerertári asszisztensre változott.

KIEMELT ASSZISZTENSEK

Megjelent az az egészségügyi miniszteri rendelet 43/1961./ Eü. K. 23./EÜ. M. szám alatt, amely rendelet 4. §-ának (2) bekezdése értelmében lehetőséget kaptak a gyógyszerertárak felelősvezetői arra, hogy a szakmailag megfelelő, rátermett gyógyszerertári asszisztensnek megbízólevelet adhassanak. A megbízólevéllel rendelkező, úgynevezett kiemelt asszisztens, gyógyszerész felügyelete mellett vényre is kiadhatott gyógyszereket. Kivételt képeznek a kábítószer, a szérumok, és a magisztrális gyógyszerek. A megbízólevél gyógyszerertárhoz és gyógyszerertár vezetőhöz kötött, és érvényes volt visszavonásig.

1975-ben a gyógyszerész hiány enyhítésére beindították Sopronban a szakasszisztens képzést gyógyszerkiadó, és analitikus szakon. A tíz hónapos munka melletti, magas szintű tanfolyamot az asszisztensek felvételi vizsga után kezdhették el. A tanfolyam végén a résztvevők vizsgáztak, és megkapták oklevelüket gyógyszerkiadó, vagy analitikus szakon, majd országos nyilvántartásba vették a végzett szakasszisztenseket. A szakasszisztensek munkájukat saját felelősségükre végezhetik, végezhetik. Nincsenek gyógyszerertárhoz, gyógyszerertár vezetőhöz kötve.

Az asszisztensek szakmai szinten tartása érdekében minden évben 72 órás intenzív továbbképző tanfolyamot indított a Gyógyszertár Központ. A tanfolyam elvégzése az asszisztensek számára hét évenként kötelező volt. Ezeken a tanfolyamokon felelevenítették a régebben, illetve az alapképzésen tanultakat. Megismerkedtek a legújabb gyógyszerekkel, azok hatástanával. A tanfolyam elvégzése után kötelező vizsgát tettek a résztvevő gyógyszerértári asszisztensek, melyről oklevelet is kaptak

KIVÁLÓ GYÓGYSZERTÁRI KÖZPONT

Az Egészségügyi Minisztérium kidolgozta azokat a szempontokat, amelyek teljesítése alapján elnyerhető a Kiváló Gyógyszertári Központ cím. A 85.890/1972. számú leirat pontokba foglalva tartalmazza a kitűzött szempontokat, melyek a következők:

- 1) A gyógyszertárak továbbfejlesztése, a szakfelügyelői laboratórium, a galenusi laboratórium és a központi gyógyszerraktár szakmai munkájának fejlesztése érdekében tett intézkedések.
- 2) A gyógyszerértári munka ellenőrzési módszereinek fejlesztése és hatékonysága.
- 3) Gyógyszer gazdálkodási munka.
- 4) Költséggazdálkodás.
- 5) A gyógyszerértári hálózat fejlesztése.
- 6) Bér- és létszámgazdálkodás.
- 7) A társadalmi munka szervezése a Gyógyszertári Központnál, a társadalmi tulajdon védelmének fokozására.
- 8) A dolgozók élet- és munkakörülményeinek, egészségvédelmének és szociális helyzetének alakulása.
- 9) A vállalati szervezés fejlesztése.
- 10) Szervezett szakmai és politikai továbbképzés területén elért eredmények, a gyógyszerértári dolgozók társadalmi tevékenysége, a tudományos aktivitás, tudományos élet eredményei.
- 11) A szocialista munkaversenyéről szóló 1007/1972. /IV. 12./ Korm. sz. határozatban foglalt vállalati szintű feladatok végrehajtása, annak eredményei.

KIVONAT A KIVÁLÓ GYÓGYSZERTÁRI KÖZPONT CÍM ELNYERÉSÉNEK FELTERJESZTÉSÉBŐL, ÁLTALÁNOS RÉSZ

A Gyógyszertár Központ 1975 folyamán a megye lakosságának zavartalan gyógyszerellátását biztosította. Az előző év forgalmához viszonyítva 1975-ben 8,9 %-kal teljesítettük. A

gyógyszertári hálózat és a gyenge körülmények között működő központi raktár fenntartása, fejlesztése, korszerűsítése terén előbbre léptünk.

Jelentős eredményeket értünk el a szakkáderek szakmai és politikai képzésében, továbbképzésében. Ezen túlmenően dolgozóink életszínvonalának emelését, élet- és munkakörülményeinek javítását egyik legfontosabb feladatunknak tekintjük. Ennek eredményeképpen dolgozóink 70 %-a törzsgárda tag. A gyógyszerellátó szerv szakmai és gazdasági munkájának irányításával és ellenőrzésével kapcsolatos tevékenységünket felügyeleti szervünk a Szabolcs Szatmár Megyei Tanács Egészségügyi és Pénzügyi Osztálya, valamint az Egészségügyi Minisztérium VIII. Főosztálya jónak értékelték.

1/ a) A gyógyszertári munkának a Ph. Hg. VI. magasabb igényeket támasztó követelményeivel kapcsolatos eszközellátást a következők szerint biztosították: manipulátor 28 db; szárítószekrény 12 db; olvadáspont meghatározó 120 db; dermedéspont meghatározó 75 db; infravörös lámpa 65 db; forráspont meghatározó 8 db; hűtőszekrény 78 db; centigrammos gyorsmérleg 39 db.

A szemészeti alapoldatok, szemészeti alapkenőcsök, a steril ricinusolaj, a mucilago gumi arabici és a szárított cinkszulfát előállítását központilag a 17/10- es gyógyszertár mellett működő aszeptikus laborban történik. Innen küldjük tovább a gyógyszertárakba. A szemcseppes üvegek, fecskendők sterilizálása a gyógyszertárakban történik.

b) A szakfelügyeleti laboratórium szakkáder létszáma, valamint a tárgyi feltételek az előírt kémiai ellenőrző vizsgálatok elvégzését biztosítják a kialakított feltételek. A szakfelügyeleti laboratórium a korábbi 51 négyzetméteres terület helyett most 110 négyzetméteren működhet a leendő, új Gyógyszertári Központ területén új épületben.

A szakfelügyelő gyógyszerészek a két járási főgyógyszerész bevonásával 72 egészségügyi intézményt ellenőriztek 1975 folyamán. Ez 1974 évhez képest 50 %-kal emelkedett.

A kémiai vizsgálatok száma 344-el, a műszeres vizsgálatok száma 169- el növekedett az 1974. évi 1571 darab kémiai és 119 műszeres vizsgálathoz viszonyítva.

A gyógyszertári munka ellenőrzési módszereinek fejlesztésére és hatékonyságának elemzésére külön tesztlapot dolgoztunk ki, és adtuk ki.

c) Galenusi laboratóriumunkban 1975-ben kezdtük meg a tablettázást és a kenőcs készítését. Az ide vásárolt tablettázó gép és kenőcskeverő igen nagy jelentőséggel bír a szakmai munka fejlesztése vonatkozásában. További fejlesztési tervünk, hogy automatikus folyadék kiszerezőt vásárolunk és állítunk be.

d) A központi gyógyszerraktár szakmai munkáját üzemszervezéssel igyekeztünk javítani, és ha nehéz körülmények között működik is, a munkafeltételeket javítottuk. Több dolgozónk szerzett drogista képesítést, és további dolgozókat iskoláztunk be asszisztens tanfolyamra. Miután a leendő új telepünkre költöztettük ki az üveg és fogyóeszköz raktárt, jobb feltételek teremtődtek a raktározási helyzetünkben.

2) A gyógyszerértári munkát folyamatosan és célvizsgálatszerűen a szakfelügyelők és a belső ellenőrök végzik. Feladatnak tekintjük, hogy mind a szakmai, mind a gazdasági ellenőrzések a hibák feltárásán túlmenően segítséget nyújtsanak a fiatalabb dolgozóknak, és az idősebb vezető munkatársaknak. A gyógyszerértárok szakmai ellenőrzését az Országos Gyógyszerészeti Intézet irányelvei alapján végezzük. A szakmai helyszíni ellenőrzések száma 1975-ben 152 esetben történt, szemben az 1974. évi 144-el. Ez 50 %-os emelkedés. A céllenőrzések száma az 1974. évi 18-al szemben 1975-ben 68 volt.

A közforgalmú gyógyszerértárból származó minták darabszáma 15 %-kal haladta meg az előző évit. 1974-ben 344 darab mintával szemben 1975-ben 396 darab volt. Ez az ellenőrzési tevékenység 10% emelkedést mutat. Még nagyobb emelkedést mutat a galenusi laboratóriumból származó gyógyszerminták száma, mely 1974-ben 267 darab, 1975-ben 383 darab. Tehát 45 %-kal több.

Gyógyszerértáraink szakmai munkája általában jónak mondható.

Megyénkben két járási főgyógyszerész működik, Mátészalkán, és Kisvárdán. Feladatuk a körzetükbe tartozó gyógyszerértárok patronálása, s ezen túlmenően szoros kapcsolatot kell tartaniuk a járási és a községi párt- és tanácsi szervekkel. Ennek a jó kapcsolatnak köszönhető az, hogy mindkét területen sikerült a járási székhelyeken gyógyszerészeinknek lakást biztosítani.

A gyógyszerértárok gazdasági ellenőrzését központunknál szervezeten két belső ellenőr végzi. Ők látják el a decentrum gazdasági tevékenységének ellenőrzését is. A belső ellenőrök az évenként rendszeres ellenőrzéseik során a következő alapvető témákat vizsgálják: szocialista tulajdon védelem, munkafegyelem, bizonylati fegyelem, árukészletek normáinak betartása, eszköz gazdálkodás hatékonyságának ellenőrzése.

Céllenőrzések: gyakori pénztár ellenőrzések, leltározások helyszíni ellenőrzése. A belső ellenőrök megállapításait ellenőrzési könyvben rögzítik. Az így elkészített jegyzőkönyv másolata marad a gyógyszerértárban, eredeti példányát a főkönyvelőségre adják le.

70 működő gyógyszerertárunk van. 60 darab pénztárgéppel rendelkezünk. A kisforgalmú gyógyszerertárakban pénztárgép nincs. Célul tűztük ki, hogy mielőbb minden gyógyszerertárba pénztárgépet állítunk be.

A számlázási munkát a gyógyszerertárakban végzik. Ennek megkönnyítése érdekében 20 nagy forgalmú gyógyszerertárat összeadó géppel látunk el. Célul tűztük ki, hogy a számlázás megkönnyítése érdekében kisebb számoló géppel látjuk el gyógyszerertárainkat.

Gyógyszerertáraink leltározását önálló gyógyszerész által vezetett leltár brigád végzi folyamatosan. 1975 folyamán 68 gyógyszerertárban volt normán belüli leltárhány, míg 9 gyógyszerertárban többletes leltár volt. 1975-ben 0,3 % mértéknek felel meg a forgalom százalékban. Ez 1974-ben is hasonló mértékű volt. A leltári elszámoltatások Gyógyszerertári Központunk vonatkozásában biztonságosak. A társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett bűncselekmény, vagy fegyelmi vétség megállapítására 1975-ben nem került sor.

3/a) Gyógyszerellátás biztosítása.

A Gyógyszerertári Központunk gyógyszer gazdálkodási munkáját a korszerű színvonalas elvárásoknak megfelelően igyekeztünk biztosítani. Fejlesztési alapunk terhére az 1975. év folyamán 2 millió forint összegű forgóalap feltöltést végeztünk. A zavartalan gyógyszerforgalom 1975-ben 8,9 %-os arányban emelkedett. Összes készletünkön belül szortírozatlanság nem mutatkozott, nem képződtek elfekvő készletek.

b) A lakosság folyamatos gyógyszerellátása.

1975. év folyamán fő feladatként határoztuk meg, hogy a hiánycikkek beérkezésük esetén a gyógyszerertárakba a legrövidebb időn belül eljussanak. Fontos feladatnak tekintettük a gyorsaságon túlmenően az arányos elosztást is.

A gyógyszerellátás a lakosság igényének minél teljesebb kielégítését szolgálja a galenusi laboratórium fokozódó teljesítése, mely 1975-ben egymillió forint összegnek felel meg.

4) Központunk megfelelő szervezett intézkedéseket tett annak érdekében, hogy a jelentősen emelkedő forgalmat minél alacsonyabb költséggazdálkodással bonyolítsuk le. A takarékos költséggazdálkodást biztosító intézkedések eredménye, hogy költségszintünk a báziséhoz viszonyítva 8 ezrelékkal csökkent.

5/a) Rekonstrukció, bővítés, korszerűsítés, állagmegóvás:

1975-ben fejlesztési alapunk terhére és fenntartási alapunk terhére mintegy 5,802 millió forint összeget fordítottunk Gyógyszertári Központunk, illetve gyógyszertár hálózatunkban rekonstrukciós, bővítési korszerűsítési és állag megóvási munkákra.

1975-ben helyeztük üzembe a 17/17. számú csengeri új gyógyszertárunkat, melynek összes bekerülési költsége 3.874 millió forintot tesz ki. Ezzel egyidejűleg épült a vezető részére egy 3 szoba összkomfortos szolgálati, és 2 kisebb lakás a beosztottaknak.

Anyagi erőnkhez képest így tovább folytattuk azt a beruházási célkitűzéseink megvalósítását, melyben eddig az előírásoknak megfelelő új gyógyszertári épületek kerültek átadásra a negyedik ötéves terv során. Mintegy 18 gyógyszertári épületet érintő felújítási, illetve állagmegóvási munka lett elvégezve. Jelentős az a tevékenység, melyet az új Gyógyszertári Központunk megépítéséhez szükséges előkészületi munkák terén végzünk.

b) Gyógyszertárak berendezésének és felszerelésének ellátottsága.

A 17/60 és a 17/17 gyógyszertárak officina berendezését mintegy 900.000 forint összegben újítottuk fel, cseréltük ki. A felszereltségek javítása érdekében vásároltunk több gyógyszertár részére hűtőgépet, pénztárgépet, stb. mintegy 150.000 forint értékben.

6/ a) Bérszínvonal alakulása, bérfejlesztés mértéke.

Gyógyszertári Központunk 1975-ben 4,49 %-os bérfejlesztést hajtott végre. Ezek szerint az 1975. évi bérszínvonaluk 27.756 forint, szemben az 1974. évi bérszínvonallal, ez 26.564 forint. Tehát a növekedés 1.192 forint.

b) Az átlagkeresetek alakulása állománycsoportonként 1975-ben az egy főre eső átlagkereset minden állománycsoportban jelentős mértékben emelkedett, kivéve a gyógyszerész jelöltekét, mert itt közel 4 %-kal elmarad a béremelkedés. Jelentős mértékű emelkedés van az okleveles asszisztensi, asszisztensjelölti éves átlagbér alakulásánál.

c) Az egy főre eső nyereségrészesedés alakulása.

1974-ben 1951 forint, 1975-ben 2741 forint az egy főre jutó nettó részesedési alap, ez 140,5 % aránynak felel meg.

7) Társadalmi tulajdon védelmének fokozása.

A hálózatban 77 gyógyszertári áru- és göngyöleg leltárt vettünk fel az 1975. év folyamán. 6 esetben ismétlő leltárt (szuper ellenőrzés címén) tartottunk. Sem göngyöleg hiányra, sem a fogyóeszközöknél fizető hiányra nem került sor. A leltározásokkal szorosan összefüggésben

külön is ellenőriztettük a decentrum és a hálózat zárait. A tartalék kulcsokat megfelelő előírások alapján elkülönítve üvegszekrényben tartjuk.

Vagyontárgyaink az AB-nál biztosítva vannak. Gépkocsijaink Casco biztosítással rendelkeznek. Tüzeset az 1975. év folyamán sem volt Központunknál. Gyógyszertári Központunk villanszerelő szakembere rendszeresen ellenőrzi a villamos vezetékeket, a villamos üzemelésű gépeket és rendszeres földelés ellenőrzést végez.

8) A Kollektív Szerződés mellékleteként elkészített munkavédelmi szabályzatunkban foglaltakat a korábbi évek gyakorlatának megfelelően 1975-ben is maradéktalanul betartottuk. Az élet- és munkakörülmények javítására fordított összegek jelentős emelkedést mutatnak.

1971. évben 448 m forint, 1972. évben 400 m forint, 1973. évben 859/m forint, 1974. évben 980 m forint, 1975. évben 1100 m forint.

A szállítás, rakodási munkák gyorsítására gépesítést valósítottunk meg. Vásároltunk egy villamos emelő targoncát. Az ötéves terv során 12 új szolgálati lakást adtunk át dolgozóinknak. A drága albérllet helyett dolgozóink számára leány és legényszállást alakítottunk ki.

Rendszeresen ellenőrizzük és figyelemmel kísérjük a VMSZ előírásait, a dolgozók egészségügyi könyvecskével történő ellátását és a kötelező orvosi ellátás megtörténtét. Üzemi baleseteink minimálisak voltak: 1974. évben 3 fő, kieső napok száma 101; 1975. évben 5 fő, kieső napok száma 200. Ebből 128 nap egy főnél, aki munkából munkaidő befejezése után lakására menet szenvedett balesetet.

Dolgozóink szociális helyzetének javításával függ össze az a tény, hogy megfelelő étkeztetést biztosítunk és a hozzájárulást rendszeresen megfizetjük.

9) Gyógyszertári Központunk feladatát a város központjában mintegy 300 négyszögöl alapterületen felépített részben egyemeletes épületben oldja meg. A munkafolyamatok és kapcsolatok szervezettségét központunk ügyrendje szabályozza. Tovább fokozni csak úgy lehet, ha innen új területre költözünk. Jelentős mértékben akkor tudunk előre lépni, ha az ötödik ötéves tervben sikerül megoldani új központunk felépítését.

A megyében jelentős gyógyszerész hiányra való tekintettel fokozottabb mértékben intézkedtünk az asszisztens képzés irányában. Ezen túlmenően minden évben szervezett továbbképzést valósítunk meg.

10) Marxista Esti Egyetem 3 éves általános tagozatot 1974/1975. oktatási évben négy fő végezte el (gyógyszerészek), 1975/1976. oktatási évben három fő fejezi be (kettő gyógyszerész és egy

középkáder); 1975. évben a szakosítót egy fő végezte el (gyógyszerész). A dolgozók köréből 1975-ig huszonegy fő végezte el.

Szervezett politikai oktatás (párt): hat fő gyógyszerész, három fő középkáder, tizenegy fő egyéb dolgozó. Összesen húsz fő.

Politikai vitakörön tizenkét fő vesz részt. 1975/76. oktatási évben szakszervezeti politikai oktatásban harminchárom fő gyógyszerész, százötvenkettő fő középkáder, ötvenkilenc fő egyéb munkakörű. Összesen kettőszáznegyvennégy fő vesz részt. Összes dolgozóink mintegy 35 %-a vesz részt politikai oktatásban.

Szakmai továbbképzés.

1974/1975. oktatási évben szakgyógyszerészi képesítést szerzett hat fő, gyógyszerész doktori címet szerzett egy fő.

Megyéinkben nagy gyógyszerész hiány van és e mellett is biztosítjuk a továbbképzésüket. Az Orvos továbbképző Intézet által szervezett továbbképzőn 1975-ben huszonöt fő vett részt. Helyi továbbképző tanfolyamon száz fő vett részt. Tíz hónapos középkáder továbbképző tanfolyamon húsz fő vett részt.

1975/76. oktatási évben szakgyógyszerészi képesítő tanfolyamot végez négy fő. Gyógyszerész doktori címet szerez két fő. Szakasszisztensi tanfolyamot végez (Sopron) hat fő.

11) Gyógyszertár Központunk gazdasági, párt- és szakszervezeti vezetősége a szocialista munkaversenyéről szóló kormányhatározat alapján szervezte meg a munkaversenyt. Ennek során hirdettük meg a felszabadulási munkaversenyt, melynek eredményei jelentősen befolyásolták az 1975. évi gyógyszerellátási és gazdasági eredményeinket is. A meghirdetett munkaverseny folytatásaként tettek dolgozóink felajánlásokat Pártunk XI. Kongresszusára. A fent ismertetett felterjesztés alapján a Gyógyszertári Központ a „Kiváló Gyógyszertári Központ” kitüntető címet nem kapta meg, hanem „Miniszteri Dicséretben” részesítették, és 1979 évben megkapta a „Kiváló Vállalat” kitüntető címet. Idézem:

„Az 1975. évben végzett munkánkat az Egészségügyi Minisztérium dicsérő oklevéllel jutalmazta. Az oklevelet Gyúró Imre elvtárs a Megyei Tanács elnök helyettese június 3-án 15 órakor a Központ kultúrtermében ünnepélyes keretek között adja át.”

MUNKAVERSENY MOZGALOM

Megyéinkben az első munkaverseny kihívást nem a Gyógyszertár Vállalat vezetősége, hanem a 17/24. számú Gávai „Mátyás Király” gyógyszertári Nemzeti Vállalat 8 dolgozója

kezdeményezte, két hónappal az államosítást követően. Megjelent ugyanis a Vállalat körlevelében a Pest Megyei Gyógyszertár Vállalat verseny felhívása, amely a társ megyék dolgozóit a Hoffer traktorgyár takarékosági kezdeményezésére csatlakozásra szólítja fel.

Ennek az ipari termelő üzem által indított mozgalomhoz való csatlakozásnak semmi értelme nem volt, a mozgalmat mégis elindították. Ezt felismerve az Egészségügyi Minisztérium és az Orvos Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete gyógyszerész csoportja a szakmának megfelelő versenyfeltételeket igyekezett kidolgozni. Az egyes szempontok teljesítésének ellenőrzését a Gyógyszertár Vállalat különböző szakközegei végezték.

A Vállalat negyedévenként kiemelt, úgynevezett súlyponti feladatokkal is megbízta a gyógyszertárak dolgozóit. Ezek értékelése kétszeres pontozással is történt a többiekhez viszonyítva. Az eredményekről a negyedévenként megjelenő munkaverseny híradók számoltak be. A versenymozgalomban résztvevő gyógyszertárak kollektíváit osztályozták. Mivel azonban ezek a versenymozgalmak újat nem tudtak kitalálni, idővel megszűntek.

SZOCIALISTA BRIGÁDMOZGALOM

1974-ben viszont beindult a Gyógyszertári Központ keretein belül a szocialista brigád mozgalom. Ekkor tizenkét munkabrigád alakult, összesen százhatvanhat fő brigádtaggal. Az elkövetkező évek alatt a brigádok száma évről-évre emelkedett. A szocialista brigádok felajánlásaikat a szakmai vezetők által kidolgozott szempontok szerint tették meg. A magasra felállított mérce ellenére a brigádok nagyon jól működtek, nagyon jól teljesítették vállalásaikat. Vagyis a Kiváló Brigád címet, és az Arany Brigád címet elért szocialista brigádok között különbségek szinte alig voltak. A kiválóan, és jól teljesítő brigádokat a Vállalat jutalomban részesítette.

AZ ASSZISZTENS SZAKCSOPORT TEVÉKENYSÉGE

Az Országos Asszisztens Szakcsoportot 1964. év elején alakította meg az Orvos Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete Budapesten. Az alakuló ülésen kilenc országos vezetőségi tagot választottak. Megszervezték az összekötő hálózatot is. Így alakultak meg a vidéki szekciók. A megyei Asszisztens Szakcsoportok az Országos Vezetőséggel az összekötők segítségével tartották a kapcsolatot. Állandó levelezéssel, és vidéki látogatással, amelyre negyedévente került sor, erősítették az együttműködést.

Szabolcs Szatmár megyei Gyógyszertári Központnál 1966. június 11-én alakult meg az Asszisztens Szakcsoport. Az Orvos Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének Szabolcs Szatmár Megyei Bizottsága nagygyűlésen hozta létre a megyei középkáder szekcióját. A Szakcsoport vezetőivé Huszka Józsefné Ujlaky Gabriella szakasszisztens elnökké, és Varga Lászlóné szakasszisztens titkárrá választotta meg a nagygyűlés. Vezetőségi tagokat is választottak: Szűcs Mária, és Belánszki Vera asszisztenseket. A megválasztott vezetőségi tagok rendszeresen tartották a kapcsolatot a Budapesti Országos Asszisztens Szakcsoport vezetésével. Azonban munkaterv kidolgozására csak 1969. december 22-én került sor.

1970-re minden megye megalakította az Asszisztens Szakcsoport Szekcióját. Választottak egy országos vezetőségi tagot, aki negyedévenként részt vett az országos vezetőségi üléseken, Budapesten. Szabolcs-Szatmár megye asszisztens szakcsoportjának országos vezetőségi tagja Huszka Józsefné szakasszisztens lett.

Az asszisztens szakcsoportoknak munkatervet kellett kidolgozniuk. Az 1970. évi munkatervet minden megye vezetésének Budapestre, az Országos Asszisztens Szakcsoport titkárának kellett elküldenie. Ebben a munkatervben szerepelt többek között a negyedévente megtartott továbbképző előadások témája.

A továbbképzések fő témája a VI. Magyar Gyógyszerkönyv új szempontjainak ismertetése volt. 1971-ben a megyék szakcsoportjai nagygyűléseket szerveztek, melyre meghívták a többi szakcsoportot. Nagygyűlések voltak Szegeden, Budapesten, Szombathelyen, Veszprémben, Székesfehérváron, Győrben. Nyíregyházán 1971. szeptember 24-én tartották a Megyei Kórház Orvos Szállójában meghívott előadók részvételével.

AZ ORSZÁGOS ASSZISZTENS ELŐADÓI VÁNDORSERLEG VERSENYEKRŐL

Az Országos Asszisztens Előadói Vándorserleg Verseny 1972. június 9-10-én indult útjára az Országos Asszisztens Szakcsoport, és az Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete javaslatára Budapesten. Ők dolgozták ki a verseny szabályait. A versenyen elhangzott előadásokat 20 tagú szakmai zsűri értékelt. Az Asszisztens Előadói Vándorserleg versenyeket két évente rendezték, rendezik meg. Általában abban a megyében, amely megye versenyzője az előző évben rendezett versenyen elnyerte a serleget.

Szabolcs-Szatmár megyét az ELSŐ versenyen Luby Ilona a 17/33-as kisvárdai, és Szabó Sándorné a 17/65. sz. vásárosnaményi szakasszisztensek, a MÁSODIKON Olajos Emilia a

17/49. számú gyógyszerár asszisztense képviselte. A HARMADIK versenyen Papp Lászlóné asszisztens „Szilárd gyógyszerformák műanyag csomagolásának vizsgálata” című előadása hangzott el. A NEGYEDIK alkalommal megrendezett versenyen Szabolcs-Szatmár megyét Proksa Jánosné asszisztens képviselte. Előadásának címe: „Interrakciós kérdések az egészségnevelésben” volt.

1978-ban az Országos Asszisztens Szakcsoport vezetősége úgy döntött, hogy a következő versenyeken már csak az az előadás vehet részt, amely pályamunkát előző évben a budapesti központi zsűri elbírált.

ÖTÖDIK alkalommal a Szitó Julianna -Hódi Mária asszisztens szerzőpáros képviselte megyénket. Előadásuknak címe: „Élelmiszerek farmakoterápiát befolyásoló tényezői a gyógyszerári asszisztens gyakorlatából” volt. A HATODIK alkalommal megyénket, Sándor Andrásné-Holik Jánosné asszisztens szerzőpáros képviselték. Előadásuk „Lehetőségeink az egészségnevelésben” címmel hangzott el. HETEDIK alkalommal a megyénket képviselő Szendrőiné Dobos Magdolna a „Gondolatok egy százöt éves orvosi könyv lapozgatása közben” című előadásával az ötödik helyezést érte el, és előadói különdíjat kapott. A NYOLCADIK versenyen megyénk képviselőjében Huszka Józsefné szakasszisztens, és Hubayné Iványi Katalin asszisztens szerzőpáros előadása hangzott el „Szocialista brigádunk egészségnevelési tevékenységéről” címmel. A KILENCEDIK alkalommal megyénket az Áfra Ilona és Bodzán Rózsa szerzőpáros képviselte. Előadásuk címe: „Egészség kultúránk felmérése 13 + 1 kérdésen keresztül” volt.

Talán mondanom sem kell, hogy a versenyekre munka mellett nagyon nehéz volt felkészülniük az asszisztenseknek. Még akkor is, ha az az asszisztens, aki pályázni akart, nagyon sok segítséget kapott a felkészülésében, dolgozatának megírásában, nemcsak a szakfelügyelőkötől, hanem a gyógyszerész kollégáitól is.

KULTÚRA, SPORT

Az államosítás után a gazdasági és szakmai munka mellett a vezetőség nagyon nagy súlyt fektetett a dolgozók kikapcsolódására, szórakozására. Így indult be a kulturális, és a sportélet is a Gyógyszerár Vállalat felhívására 1950-ben. A kezdeti években a kulturális élet összekapcsolódott az akkori politika kimagasló személyiségeinek születésnapjainak ünnepségeivel. Így például Rákosi elvtárs, és Sztálin elvtárs születésnapjának megünneplésével, De a minden év április 4-én megtartott ünnepséggel is. Május 1-én, mi is felvonultunk. Ott voltunk a vállalatok, óvodák, iskolák, gyárak, üzemek felvonulói között. Majd majálison vettünk részt,

ahol minden dolgozó jól szórakozott. Lelkes csoportok alakultak ki, akik az akkori kor aktuális témáiból állítottak össze, és adtak elő humoros műsorokat. Legtöbbjüket Földes József írta és rendezte. Jellemző erre a korszakra, hogy ezeken az ünnepeken megjutalmazták a dolgozókat, dicsérő levéllel, vagy könyv formájában.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc után az ünneplések formája megváltozott, a kultúr csoportok megszűntek. Bár továbbra is minden nemzeti és szocialista ünnepről megemlékeztek a Gyógyszertárakban, és a Gyógyszertár Központban, azonban a műsor egy ünnepi beszédből, ünnepi megemlékezésből, és néhány szavaltból állt.

Az első években a kultúra mellett a sportéletre is nagy hangsúlyt helyeztek a vállalat vezetői. Eleinte a Megyei Kórházzal közös sportköröket szerveztek, később azonban a Gyógyszertár Vállalat dolgozói megszervezték az asztalitenisz és a foci csapatot. Az asztalitenisz edzéseket a vállalat kultúrtermében tartották, a labdarugó edzéseket pedig a kórház területén bonyolították le. Mivel a sporteszközök közösek voltak a kórházzal, együtt jártak versenyekre.

Jellemző erre a korra az MHK mozgalom. Ebben a mozgalomban mindenkinek részt kellett vennie. A kórház területén rendezték a különböző tornákat, futást, távolugrás, stb. Aki az MHK előírt próbákat végrehajtotta, jelvény viselésére volt jogosult.

Amikor a Gyógyszertár Vállalat már ki tudta gazdálkodni a jóléti alapból a sportkör fenntartásához szükséges pénzösszeget, akkor külön vált a kórháztól. A fent említett sportágak csapatai részére megvette a felszereléseket.

Az 1950-es évek elején a vállalat vezetősége megalapította a természetjáró szakosztályt is. A természetjárók vezetője éveken át Földes József volt. Országos tájékoztató versenyeken díjakat nyertek a szakosztály tagjai. Ezekre a rendszeres kirándulásokra, versenyekre szívesen emlékeztek az akkori résztvevők.

1989-1990-ben Magyarországon elkezdődött a rendszerváltás. Az Önkormányzatok irányítása alól kikerültek a Gyógyszertár Központok, és megkezdődött a patikák privatizációja. De ezek a történések egy másik dolgozat témája lehetnek.

Dolgozatomat egy idézettel fejezem be:

„A múltat is teremteni kell. Egy korszak attól lesz múlt, hogy megírják. Valamire való múlt megteremtéséhez néha nagyobb erő kell, mint a jövőjéhez: mindent pontosan a helyére kell tenni.”

Illyés Gyula

FÜGGELÉK

IGAZGATÓK A MEGALAKULÁSTÓL 1950-TŐL-1986-IG

1950-1952-ig Hernádvölgyi András asztalos; 1952-1953-ig Nóti László drogista; 1953-1954-ig Bérczes Ferenc asztalos; 1954-1955-ig Juhai Gizella technika; 1955-1956-ig Nemes Zoltán drogista; 1956-1959-ig Rab József gyógyszerész; 1959-1960-ig Waligurszki Antal gyógyszerész; 1960-1970-ig Nagy László gyógyszerész; 1970-1985-ig Szabó Imre gyógyszerész; 1986. Lénárt Gyula gyógyszerész.

SZAKFELÜGYELŐK 1951-TŐL

1951. Szabó Imre gyógyszerész; 1952. Rab József és Frics Ibolya gyógyszerészek; 1954. Böhm György és Frics Ibolya (dr. Tóth Istvánné) gyógyszerészek; 1963-tól Kovács Miklós, Horváth Tibor és Fitos Lászlóné, Móré Ferencné, dr. Hankovszki Valéria gyógyszerészek.

VÁLLALATI ÉS MEGYEI FŐGYÓGYSZERÉSZEK 1952-TŐL

1952. Scholcz Miklós gyógyszerész; 1953. Nagy Géza gyógyszerész; 1954. Rab József gyógyszerész; 1955. Dr. Mecs Balogh Ferenc gyógyszerész; 1957. Nagy Géza megyei főgyógyszerész; 1960. Hartai Lajos megyei főgyógyszerész; 1972-1985. Dr. Juhász Barnabásné megyei főgyógyszerész; 1979. Horváth Tibor vállalati főgyógyszerész, majd megyei főgyógyszerész; 1985. Dr. Petróczi Ferenc főgyógyszerész; 1991-től Oláh Tiborné megyei tiszti főgyógyszerész; 1985. Dr. Petróczi Ferenc főgyógyszerész.

GYÓGYSZERGAZDÁLKODÁSI VEZETŐK

1950-1984. Földes József; 1984. Dr. Petróczi Ferenc gyógyszerész; 1985. Dr. Vangel Sándor gyógyszerész; 1988. Dr. Kiss Istvánné gyógyszerész.

FŐKÖNYVELŐK 1950-TŐL

1950. Kántor Gyula; 1952. Ormos Pál; 1953. Popovics László; 1954. Orbán Tamás, Haraszti Gyula; 1955. Parakovits Ferenc; 1960. Karaffa Ferenc; 1961. Dr. Horváth Sándor; 1966. Érsek Béla; 1977. Kerezsi Miklós; 1986. Albert Bernd.

BELSŐ ELLENŐRÖK

Márta József; Bihari Benjamin.

SZEMÉLYZETI ELŐADÓK

1950. Laczkovszki József ; 1957. Koncz Károlyné.

GALENUSI LABOR VEZETŐ

1975. Tanicsár Miklósné gyógyszerész.

GYÓGYSZERTÁR VÁLLALATI RAKTÁR VEZETŐK

1952. Német László; 1953. Barta Mihály; 1972. Dán János; 1984. Somossi Sándorné.

GYÓGYSZERTÁR VÁLLALATI PÁRTTITKÁROK

Tomasovszki László, Márta József, Mészáros János, Szatmári Rudolf, Fazekas János.

Szűcs Mária

FORRÁS, IRODALOMJEGYZÉK

- Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára, V. B. 79. Nyíregyháza megyei város tisztiorvosának iratai, 1946–1949.
- Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára, XXIII. 1. Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács tanácsülési jegyzőkönyvei, 1950–1990.
- Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára, XXIII. 2. Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács Végrehajtó Bizottságának, 1950–1990.
- Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára, XXIII. 23. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága Egészségügyi Osztályának iratai, 1951–1990.
- Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára, XXIII. 101. Nyíregyházi Városi Tanács tanácsülési jegyzőkönyvei, 1950–1989.
- Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára, XXIII. 102. Nyíregyházi Városi Tanács Végrehajtó Bizottságának jegyzőkönyvei, 1950–1989.
- Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára, XXIII. 114. Nyíregyházi Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága Egészségügyi Osztályának iratai, 1951–1966.
- Gyógyszerészeti évkönyv, 1974. Fel. szerk. Kempler Kurt. Szerk. Dörnyei Sándor. Budapest, 1975.
- Magyar Gyógyszerészeti Társaság. Online: <http://www.mgyt.hu/hu/a-tarsasagrol/tortenetunk#elozmenyek-a-tarsasag-megalakulasa> (2018.08.07.)